

Bibliotheekwerk in gemeente Veere en gemeente Noord-Beveland: gemeenten zonder vaste fysieke vestiging

Bibliotheekwerk in de gemeenten Veere en Noord-Beveland

De gemeente Veere bestaat uit dertien kernen die in totaal bijna 22.000 inwoners hebben. De grootste kern (Koudekerke) telt 3.460 inwoners, twee kernen met 2.000 tot 3.000 inwoners (Oostkapelle en Westkapelle) en de andere kernen zijn nog kleiner (Aagtekerke, Biggekerke, Domburg, Gapinge, Grijskerke, Koudekerke, Meliskerke, Serooskerke, Veere, Zoutelande).

De gemeente Noord-Beveland bestaat uit zes kernen die in totaal bijna 8000 inwoners hebben. De grootste kern Kamperland telt rond 2100 inwoners en de andere kernen tellen minder dan 2000 inwoners waarvan twee tussen de 350 en 500.

In beide gemeenten is er een groot aantal kernen waarvan geen enkele kern een centrumfunctie invult. De bibliotheek biedt maatwerk met een mobiele bibliotheekvoorziening ("een bibliobus"). Dit past het beste bij de uitgestrektheid van de gemeente: een centrumkern ontbreekt en de afstand tussen de kernen is relatief groot.

Invulling bibliotheekwerk

ZB Bibliotheek van Zeeland organiseert voor de gemeente Veere de bibliotheekfunctie. Er rijden twee bibliobussen. De Biblioservicebus voorziet in de leenfunctie en levert extra producten die in kleine kernen niet of nauwelijks beschikbaar zijn met bijvoorbeeld een postkantoor, pinautomaat en een oplaadpunt voor de OV-chipkaart. De Columbus voorziet in de leenfunctie maar is ook de mobiele Bibliotheek op School component voor vijftien scholen in de gemeente en organiseert ondersteuning van de educatieve functie voor de scholen. In de functie van IDO en taalloket wordt voorzien in alle kernen zowel met een mobiele voorziening als met een vaste loket functie op locatie. De nieuwe bibliobus wordt een Digibus waarin de loketfunctie wordt geïntegreerd zodat deze functie nog ruimer toegankelijk wordt.

In de Specifieke Uitkering Bibliotheekvoorziening 2024-2024 is er een apart lid in de regeling voor genoemde gemeenten opgenomen, namelijk categorie D: de verruiming van de bemande sta-uren van de bibliobus met ten minste tien uren per week in gemeenten waar geen andere bibliotheekvoorzieningen zijn. Zie: *Regeling van de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 22 maart 2023, nr. WJZ/37384724 (ID14608)*

Hoe worden de gelden besteed sinds de SPUK 2024/2025?

Dankzij de Rijksinvesteringen is het aantal openingsuren van de bibliobussen in de gemeente Veere is uitgebreid naar 34,5 uur en in de gemeente Noord-Beveland naar 20,5 uur. Deze extra uren worden gespreid ingezet over de kernen (rekening houdend met de grootte van de kern en waar behoefte aan is), waardoor het bibliotheekwerk in de gehele gemeente een flinke impuls heeft gekregen. Hierbij zetten we stevig in op de educatief-maatschappelijke functie, de ontmoetingsfunctie en de programmering in de kernen van de gemeente

Veere. Ook zorgen we dat de huisvesting van de mobiele voorziening in de gemeente op lange termijn voldoende geborgd wordt.

Concreet betekent dit:

- Meer personele ondersteuning **de andere functies** voor Boekstart en de educatieve functie met dBos op de scholen en Boekstart op de Kinderopvang (met extra inzet van een leesconsulent en onderwijsspecialist) op de 15 scholen in de gemeente Veere en de 4 scholen in de gemeente Noord-Beveland. De Columbus biedt met de collectie de keuze voor wekelijks nieuwe materialen aan.
- Programmering aanbod en zichtbaarheid van maatschappelijk-educatieve functie cursussen/digi- en taalactiviteiten in dorpshuizen en andere locatie in de kernen. En Maatwerk op het gebied van de maatschappelijke functie mbt digitale functie
- Een extra programmeur die samen optrekt met buurtbewoners, onderwijs en verschillende organisaties, om de kwetsbare doelgroepen te bereiken. Deze programmeur gaat zich ook bezighouden met ontmoeting en debat en kennismaken met kunst en cultuur, waardoor ook die wettelijke bibliotheekfuncties in de gemeente Veere en Noord-Beveland versterkt gaan worden.
- Mede-investering in de inrichting van de mobiele huisvesting zodat de bibliotheekvoorziening die alle kernen binnen de gemeenten voldoende statijd

Op deze wijze wordt voor alle inwoners bereikbare toekomstbestendige bibliotheekvoorziening gerealiseerd die in alle functies van de bibliotheekwet voorziet. Alle maatregelen die nu ingezet zijn worden in de overgangperiode met de extra rijksbijdrage voor kleine gemeenten tot 2027 voortgezet en passen in een vervolg met de Rijksmiddelen die vanuit de Zorgplicht beschikbaar komen.

Advies

Het is positief dat wetswijziging ervoor zorgt dat iedere inwoner gegarandeerd toegang heeft tot een volwaardige bibliotheek. In genoemde gemeenten realiseren wij dit met mobiele dienstverlening en bibliothecarissen die de dienstverlening van de bibliotheek naar mensen toe brengen. In plaats van een smalle verplichting voor één fysieke vestiging, pleiten wij daarom voor meer maatwerk voor dit specifieke werkgebied. In een gemeente waar geen centrumkern is zoals Veere en Noord-Beveland gaat het om hele kleine dorpen waar tussen de reisafstanden groot zijn.

Uit het meerjarenplan moet blijken hoe de inwoners van Veere en Noord-Beveland toegang houden tot een volwaardige bibliotheekvoorziening, waarbij aandacht is voor de omvang van de gemeente, de dichtheid en samenstelling van de bevolking, de lokale maatschappelijke opgaven en de positie van de bibliotheek te midden of als onderdeel van andere sociaal- culturele voorzieningen en het onderwijs. Samenwerking tussen de gemeenten is voor ons hierbij zeer belangrijk. Hierdoor kunnen wij de Rijksinvesteringen voor onze mobiele dienstverlening in de toekomst borgen.